

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ

ศาลรัฐธรรมนูญ

รวบรวมโดย

คณิน บุญสุวรรณ

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961131051

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ

ศาลรัฐธรรมนูญ

รวบรวมโดย

คณิน บุญสุวรรณ

**บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ
ศาลรัฐธรรมนูญ**

สารบัญ

หน้า

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาล

รัฐธรรมนูญ

๑. สิทธิของสมาชิกพรรคการเมือง
ที่จะร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยว่ามติหรือข้อบังคับใดของพรรค
ที่ตนเป็นสมาชิกขัดหรือแย้งกับหลักการ
พื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตามมาตรา ๔๗ ๑
๒. สิทธิของผู้ที่เห็นที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาล
รัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้บุคคลหรือ
พรรคการเมืองเลิกการกระทำที่เป็นการ
ล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตามมาตรา ๖๓ ๓

๓. การวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือ
 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด
 มีหลักการเดียวกับร่างพระราชบัญญัติ
 หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบร่าง
 รัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้หรือไม่
 ตามมาตรา ๑๗๗..... ๕
๔. สิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 หรือสมาชิกวุฒิสภาที่จะเสนอให้ศาล
 รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการ
 กระทำใดจะมีผลทำให้เป็นการใช้
 งบประมาณรายจ่ายโดยตรงหรือ
 โดยอ้อมหรือไม่ ตามมาตรา ๑๘๐
 วรรคหกและวรรคเจ็ด ๕
๕. การวินิจฉัยกรณีและผู้ตรวจการแผ่นดิน
 ของรัฐสภาเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับ
 ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติ
 แห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือการกระทำ
 ของบุคคล ตามมาตรา ๑๘๘..... ๗

๖. การวินิจฉัยว่าพระราชกำหนด
ที่ออกตามความในมาตรา ๒๑๘
เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ใน
มาตรา ๒๑๘ วรรคแรกหรือไม่
ตามมาตรา ๒๑๙ ๘
๗. การวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดที่ออก
ตามความในมาตรา ๒๒๐ เป็นไปตาม
เจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑๘
วรรคแรกหรือไม่ ตามมาตรา ๒๒๐ ๙
๘. การวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด
ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
ตามมาตรา ๒๖๒ ๑๐
๙. การวินิจฉัยว่าร่างข้อบังคับการประชุม
สภาที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว
มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
หรือไม่ ตามมาตรา ๒๖๓ ๑๓

๑๐. การวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายใดที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใด
ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ คือ ชัดหรือ
แย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
ตามมาตรา ๒๖๔ ๑๔
๑๑. การวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจ
หน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๖๖..... ๑๕
๑๒. ผลที่ผูกพันและเป็นเด็ดขาดของคำวินิจฉัย
ของศาล รัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๘..... ๑๕
๑๓. วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๖๙ ๑๖

๑๔. การวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่คณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ตรวจสอบพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการ
เมืองใดจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินอันเป็นเท็จ ซึ่งมีผลทำให้
ต้องพ้นจากตำแหน่งและต้องห้ามมิให้
ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็น
เวลาห้าปี ตามมาตรา ๒๙๕ ๑๗

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ

๑. สิทธิของสมาชิกพรรคการเมืองที่จะร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ามติหรือข้อบังคับใดของพรรคที่ตนเป็นสมาชิกขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามมาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง

เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการเมืองปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

การจัดองค์กรภายใน การดำเนินกิจการ และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องสอดคล้องกับหลักการพื้นฐาน

ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นสมาชิกของพรรค
การเมือง กรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือสมาชิก
พรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเห็นวามติหรือข้อ
บังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้น
จะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้
แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการ
พื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระ
มหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐ
ธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติหรือข้อบังคับ
ดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองใน
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ให้มติหรือข้อบังคับนั้นเป็นอันยกเลิกไป”

๒. สิทธิของผู้เห็นที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยสั่งการให้บุคคลหรือพรรคการเมืองเลิกการกระทำที่เป็น
การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข ตามมาตรา ๖๓

“มาตรา ๖๓ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้เห็นการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

๓. การวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดมีหลักการเดียวกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้หรือไม่ ตามมาตรา ๑๗๗

“มาตรา ๑๗๗ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดตาม มาตรา ๑๗๕ คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะ เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐ ธรรมนูญที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการ ของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐ ธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้ มิได้

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา เห็นว่าร่าง พระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติหรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีหลักการอย่าง เดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภา ส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป”

๔. สิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาที่จะเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำใดจะมีผลทำให้เป็นการใช้งบประมาณรายจ่ายโดยตรงหรือโดยอ้อมหรือไม่ ตามมาตรา ๑๘๐ วรรคหกและวรรคเจ็ด

“มาตรา ๑๘๐

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรหรือของคณะกรรมการ การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก

วุฒิสภา หรือกรรมาธิการ มีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหก ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าวในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหก ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป”

๕. การวินิจฉัยกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือการกระทำของบุคคล ตามมาตรา ๑๕๘

“มาตรา ๑๕๘ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลใดตามมาตรา ๑๕๗ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลปกครอง แล้วแต่กรณี

ให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง แล้วแต่กรณีพิจารณาวินิจฉัยเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอตามวรรคหนึ่งโดยไม่ชักช้า”

๖. การวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดที่ออกตามความในมาตรา ๒๑๘ เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑๘ วรรคแรกหรือไม่ ตามมาตรา ๒๑๕

“มาตรา ๒๑๕ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา จะได้อนุมัติพระราชกำหนดใดตามมาตรา ๒๑๘ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อย กว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละ สภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตน เป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย เมื่อศาล รัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้น ไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา

เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้ ได้รับความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิก วุฒิสภาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รอการพิจารณาพระราช

กำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลบังคับมาแต่ต้น

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด”

๗. การวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดที่ออกตามความในมาตรา ๒๒๐ เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑๘ วรรคแรกหรือไม่ ตามมาตรา ๒๒๐

“มาตรา ๒๒๐ ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวด้วยภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของ

แผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้
บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ ก็ได้

พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่ง จะต้องนำ
เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา
๒๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๘. การวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อ
ความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามมาตรา ๒๖๒

“มาตรา ๒๖๒ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว
ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระ
ราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา
๙๓ หรือร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๙๔ ก่อนที่

นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๓) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา ทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระ

สำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้แต่มีใช้กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๔ แล้วแต่กรณี ต่อไป”

๕. การวินิจฉัยว่าร่างข้อบังคับการประชุมสภาที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
ตามมาตรา ๒๖๓

“มาตรา ๒๖๓ บทบัญญัติมาตรา ๒๖๒ (๒) ให้นำมาใช้บังคับกับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่

กรณี ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย โดยอนุโลม”

๑๐. การวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใดต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ คือ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามมาตรา ๒๖๔

“มาตรา ๒๖๔ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติ

มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

๑๑. การวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖

“มาตรา ๒๖๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

๑๒. ผลที่ผูกพันและเป็นเด็ดขาดของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๘

“มาตรา ๒๖๘ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ”

๑๓. วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๕

“มาตรา ๒๖๕ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งต้องกระทำโดยมติเอกฉันท์ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย การให้โอกาสคู่กรณีแสดงความคิดเห็นของตนก่อนการวินิจฉัยคดี การให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจดูเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และการให้เหตุผลประกอบคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญด้วย”

๑๔. การวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่เกิดคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตรวจสอบพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ซึ่งมีผลทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี ตามมาตรา ๒๕๕

“มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำได้กล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐ
ธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม”

ประวัติย่อ “นายคณิน บุญสุวรรณ”

๑. เป็นคนชลบุรี ได้รับการศึกษาเบื้องต้นและจบชั้นมัธยมปีที่ ๖ ที่ชลบุรี
๒. จบม.ศ. ๕ ที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
๓. จบปริญญาตรี (เกียรตินิยมดี) จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๔. จบปริญญาโททางรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย HOUSTON สหรัฐอเมริกา
๕. ได้รับประกาศนียบัตรวิชา “การดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา” จากมหาวิทยาลัย TUFTS สหรัฐอเมริกา
๖. เคยรับราชการที่รัฐสภา และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๗. เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร
๘. เคยเป็นผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อตก.)
๙. เคยเป็นอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ป.ป.ป.
๑๐. เคยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎร
๑๑. เคยเป็นกรรมการ คพป. (คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย)
๑๒. เคยเป็นโฆษกและกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หลายสมัย
๑๓. เขียนหนังสือ ๑๕ เล่ม เช่น “จีนสามยุค” “การเมืองการปกครองของอังกฤษ” “ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาไทย” “รัฐมนตรีเมืองไทย” “วิพากษ์กฎหมายเลือกตั้ง” “ผ่า อตก.” และ “๕๐ คำถามส.ส.ร.” เป็นต้น

หน้าที่และความรับผิดชอบในสภาว่่างรัฐธรรมนูญ

- เป็นสมาชิกสภาว่่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดชลบุรี
- เป็นที่ปรึกษาประธานสภาว่่างรัฐธรรมนูญ
- เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์
- เป็นโฆษกคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
- เป็นรองประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ

บ 6128 ฉ.2

KD คณิน บุญสุวรรณ.
32 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ค132ร พุทธศักราช 2540 (6) บทบาท -
2540 และอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ.
ล.6

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร